

مقدمه:

سوختگی عبارت است از هر گونه آسیب به پوست، مخاط، بافت های زیر پوست که با حرارت مستقیم یا غیر مستقیم به وجود می آید. پوست به عنوان یک سد برابر نفوذ عوامل بیماری زا و اجسام خارجی عمل می کند و مانع خارج شدن مایعات بدن می شود ولی زمانی که سوختگی رخ میدهد، این اعمال به درستی انجام نگرفته و مشکلاتی به وجود می آورد. آسیب های پوست معمولاً در دمای کمتر از ۴۳ درجه سانتیگراد رخ نمی دهد. درجه حرارت های بین ۴۴ تا ۵۵ درجه آسیب قابل ملاحظه ای به بافت ها وارد می آورد. درجه حرارت های بالاتر از ۵۶ درجه سانتی گراد، پروتئین های بدن را منعقد کرده و ساختار پوست را در زمان کوتاهی تخریب می کند.

انواع سوختگی:

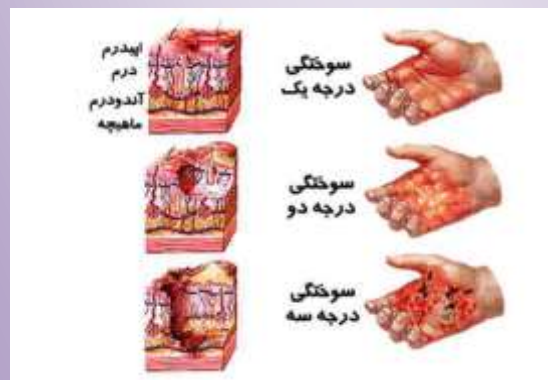
۱. سوختگی های حرارتی
۲. سوختگی های شیمیایی
۳. سوختگی های الکتریکی
۱. سوختگی های تابشی

درجات سوختگی:

سوختگی درجه اول: این سوختگی تنها لایه خارجی پوست را متاثر میکند و با قرمزی، تورم خفیف، حساس بودن و درد، بدون وجود تاول مشخص می شود و با درمان مناسب ظرف ۲ تا ۵ روز بدون بر جا ماندن اثر بهبود می یابد.

سوختگی درجه دوم: این سوختگی تمام لایه خارجی پوست را در بر می گیرد و به لایه داخلی پوست هم کشیده می شود. تشکیل تاول، تورم، ترشح مایع و درد شدید مشخصه ی سوختگی درجه ۲ به شمار می آید. با درمان مناسب حدوداً در عرض ۳ هفته التیام می یابد.

سوختگی درجه سوم (تمام عمق پوست): این سوختگی به تمام لایه های پوست و به داخل چربی زیر پوست، عضلات و استخوانها گسترش می یابد، تغییر رنگ (به رنگ زغالی، سفید، قرمز)، چرمی شدن، ظاهر خشک، درد شدید یا عدم وجود درد (به علت سوختن پایانه های حسی درد) از مشخصات این نوع سوختگی به شمار می آید.

آمار سوختگی

آمار سوختگی در کشور ما نسبت به میانگین دنیا غیر طبیعی و بسیار بالاست که با نزدیک شدن به ایام چهارشنبه سوری، دوباره زنگ خطر بالا رفتن آمار سوختگی ها در کشور نواخته می شود، البته بدون برگزاری ایام چهارشنبه سوری هم سالانه ۲۵۰_۳۰۰ هزار نفر در کشور دچار سوختگی شده و ۲۴ هزار نفر بستری می شوند.

کودکان حدود ۳۰ درصد از موارد سوختگی را تشکیل می دهند. ۸۰ درصد این موارد هم در خانه اتفاق می افتد. کتری، سماور، دیگ زودپز، اجاق گاز و مایعات داغ هم شایعترین علل سوختگی در کودکان است که در بیشتر موارد ناشی از سهل انگاری مراقبان یا والدین است. میزان مرگ و میر در کودکان نیز بالاتر است.

درمان:

درمان سوختگی با توجه به انواع سوختگی و درجات مختلف سوختگی راهکار های مختلفی دارد که لازم به ذکر است سوختگی درجه یک فقط در منزل قابل درمان است و سوختگی های دیگر ممکن است نیاز به درمان های پزشکی و طولانی مدتی داشته باشد.

سوختگی درجه یک:

محل سوختگی را برای ۱۰ تا ۱۵ دقیقه با آب سرد خنک نگه دارید و محل را باند پیچی نکنید.

سوختگی درجه دو:

قبل از پانسمان دست هایتان را بشویید و پانسمان را هر روز عوض کنید. هنگام پانسمان محل را با ملایمت بشویید و با گاز استریل جدید محل را با ملایمت ببندید. برای تسکین درد و جلوگیری از عفونت می توانید مقداری پماد سوختگی روی محل سوختگی بمالید.

از پماد های خانگی، خمیر دندان، سفیده تخم مرغ و... استفاده نکنید زیرا ممکن است باعث عفونت محل سوختگی شود.

سوختگی درجه سه:

فورا با اورژانس تماس بگیرید. لباس و مواد دیگری که در اثر سوختگی به محل چسبیده اند را جدا نکنید

محل سوختگی را با گاز استریل خنک و مرطوب ببوشانید و در صورت امکان محل سوختگی را بالاتر از قلب قرار دهید.

روش های پیشگیری از سوختگی:

برگشت مایعات داغ و غذا های داغ در حال پخت روی اجاق گاز که این موارد باید دور از دسترس اطفال باشد.

هنگام نوشیدن چای یا قهوه داغ کودک را بغل نگیرید و وسایل حرارتی و گرما زا مانند بخاری و اجاق گاز را دور از پرده های آویزان نگه دارید.

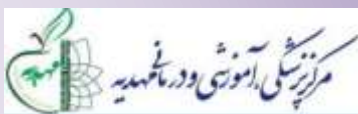
از نگه داری بنزین، تینر، نفت در منزل و اتومبیل خودداری شود.

پس از اتمام اتوکشی اتو را فورا از برق کشیده و دور از دسترس کودکان قرار دهید.

روش های پیشگیری از سوختگی را با زبان ساده مکررا به کودکان خود آموزش داده و یادآوری کنید.

بخاطر داشته باشید که دمای بخار آب جوش از دمای آب در حال جوش بیشتر و خطرناک تر است.

هنگام باز کردن درب ظرفی که محتویات آن در حال جوشیدن است از جمله دیگ های زودپز مراقب باشید که بخار آن وقتی خارج میگردد به سر و صورت و دست های شما برخورد ننماید.

سوختگی

گردآورنده: گروه پرستاری اورژانس جنرال